

Wegwerpplastic leidt bij De Groot naar de kern van burgerschap.

Eerste hulp bij uitvliegen

Gijs de Groot wil door zijn klas niet herinnerd worden als een 'leuke meester', maar als een 'leraar die leerlingen zelf heeft leren nadenken'.

In groep 7/8 leest meester Gijs voor uit het boek *Blauwe plekken. Een verhaal over pesten* van Piet van der Waal. Ondertussen stelt hij vragen. 'Waarom begint Lucas te huilen? Zou hij ook moeten huilen van de pijn of meer om het pesten? Stel, je was Lucas en je hebt net zelf zoiets meegemaakt, wat zou je doen?'

Het onderwijs van Gijs de Groot (28) is doorspekt met vragen die aanzetten tot discussie, die kinderen prikkelen en ze leren zich te verplaatsen in de ander. Hé, is dat niet burgerschapsonderwijs? 'Deels wel,' stelt De Groot, die ook bovenbouw-coördinator is en

als vakspecialist muziek- onderwijs muzieklessen geeft in groep 3 tot en met 8. Sinds maart van dit jaar is hij bovendien lid van het ontwikkelteam burgerschap bij Curriculum.nu. 'Het is een goede stap dat burgerschapsonderwijs een duidelijker plaats krijgt in het nieuwe

curriculum. Dat gaat scholen, ook de mijne, zeker helpen. Maar,' vervolgt hij, 'écht burgerschapsonderwijs gaat verder dan kritische vragen stellen en beantwoorden.'

Leerling voert het woord

We zijn in Eelderwolde, een dorpje met een kleine 2.500 inwoners in het noordelijkste puntje van Drenthe. Hier staat ckc De Rietzanger, een groeischool met 220 leerlingen. De Rietzanger is vernoemd naar de meest voorkomende broedvogel in de Onlanden, het natuurgebied vlak bij de school. Het logo – een ei, een zangvogel en vogelpootjes – verbeelden de visie van de school: geborgenheid, je eigen geluid laten horen en uitvliegen. De Groots' eigen visie sluit hier naadloos bij aan. 'De meeste kinderen zijn gewend vermaakt te worden, maar ik wil dat ze zelfstandig

leren (na)denken en doen.' En dat lukt. Na schooltijd komen er bijvoorbeeld weinig ouders langs om iets voor hun kind te vragen of te regelen. 'En bij de ouder die wel meekomt, voert het kind het woord.'

Stage bij inspectie

De Groot – vader dominee, moeder teamleider bij Jeugdzorg – verruilde in 2010 zijn studie psychologie voor de academische pabo in Groningen. Het bloed kroop toch waar het niet gaan kon. Zijn vader had in zijn jonge jaren de pabo gedaan en kort lesgegeven, zijn opa was directeur geweest op een basisschool in Werkendam. 'Een échte onderwijzer, die mij en mijn broertjes en mijn zus alles uitlegde en in elk gesprek vertelde hoe mooi zijn vak was.'

De Groot behoorde tot de eerste lichte academische pabo-studenten. Tijdens zijn studie, en later tijdens zijn master onderwijskunde, was onderwijsverbetering zijn drijfveer. Dat had ook te maken met zijn eigen schooltijd. De leraar in groep 8 was laks en ongeschikt. 'We leerden niets dat jaar en vooral klasgenoten die moeilijk meekwamen, werden de dupe. En nog steeds verdient een grote groep kinderen beter onderwijs.' Tijdens zijn stage bij de onderwijsinspectie wond hij zich op over, in zijn eigen woorden, het aanzienlijke aantal 'gebrek-aan-beter-leraren'. 'Mijn drang om het onderwijs te verbeteren, werd daar verder aangewakkerd.'

Plasticsoep

Terwijl De Groot op deze dinsdagmiddag *Blauwe plekken* dichtklapt, zegt hij: 'We gaan naar *Nieuwsbegrip*. Wat is er vorige week allemaal in het nieuws geweest?' Onderwerpen als de Benelux, burgerschap en bijziendheid komen voorbij. Maar De Groot doelt op iets anders: de plasticsoep. Hij knipt het licht uit en zet het digibord aan. Behalve de (tussen)koppen

'Burgerschap begint bij het Jeugdjournaal: wat is urgent?'

Gijs de Groot: 'Ik wil leerlingen bewust maken van hun eigen rol en van die van de media.'

culum, daar mag De Groot nog niets over zeggen. Hoe burgerschap tot uiting komt in zijn onderwijs, is uiteraard geen geheim. 'Ik pas het elke dag toe, bij elk vak en bij ieder kind.'

Controversieel onderwerp

Elke ochtend kijkt zijn klas het Jeugdjournaal, daarna brengt De Groot de discussie op gang. 'Want daar begint burgerschap voor mij. Wat was het nieuws? Wat is actueel, wat urgent en wat niet? Ik maak kinderen bewust van hun rol en van die van de media.' Bij grote gebeurtenissen, zoals de Amerikaanse verkiezingen, staat hij langer stil. Soms ook ten koste van een taal- of rekenles. Controversiële onderwerpen worden niet geschuwd. De veelgehoorde kritiek dat confessionele scholen, geïnspireerd door de Bijbel – zoals De Rietzanger – of de Koran, onderwijzen dat homoseksualiteit een ziekte is en vrouwen voor de kinderen moeten zorgen, wuift hij weg. 'Vorig jaar kwam er een moeder naar me toe. De dag ervoor hadden we het Jeugdjournaal gekeken met een item over het homohuwelijk. In de klas voerden we een mooi en open gesprek. De klas was het eens: ze vonden het belachelijk dat homo's in heel veel landen niet mogen trouwen. De moeder zei: "Je behandelt onderwerpen in de klas die ik thuis niet bespreek: dankjewel dat je dat doet." Een groot compliment.'

De klas werkt de laatste vijf minuten van de les zelfstandig. De Groot loopt rond. Soms blijft hij even staan of schuift aan bij een groepje. Als een meisje vraagt wat 'aan banden leggen' betekent, zegt hij: 'Lees eerst even dat stukje, en kijk of je er dan zelf achter kan komen wat het betekent.' ■

is de tekst onleesbaar gemaakt. 'Als we kijken naar het kopje: *Weg met wegwerpplastic*, wat voor dingen komen dan in deze alinea aan bod denken jullie? Wat wordt er allemaal weggegooid? En wie – vingers in de lucht – denkt dat er nog steeds evenveel plastic tassen de winkel uit gaan?'

Er zit een gedachte achter het niet klakkeloos tonen van de hele tekst op het digibord, vertelt De Groot als de kinderen een opdracht maken. 'Op deze manier leer je ze zelf nadenken en dat ook hun mening ertoe doet.' Dat is de kern van burgerschap, stelt De Groot. 'Kinderen die in een democratische rechtstaat leven, leren dat meningen kunnen botsen en dat je conflicten – die er ook gewoon bij horen – op een vreedzame manier kunt oplossen. Daarom is het cruciaal dat we kinderen de waarden bijbrengen waarop onze democratische samenleving is gebaseerd.' Ja, en hoe dat allemaal een plek krijgt in het nieuwe curri-

Lees meer afleveringen van *De Biotoop* op didactiefonline.nl.
Lees meer over burgerschap op pagina 24 en 28.